

Wymagania na poszczególne oceny – język polski klasa 6 “Słowa z uśmiechem”

Zakres	celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny
Kształcenie kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury • twórczo wykorzystuje informacje z przeczytanych tekstów • stawia pytania problemowe w odniesieniu do przeczytanych tekstów • w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny • formułuje oceny moralne dotyczące bohaterów i ich postępowania, odwołując się do uniwersalnych wartości etycznych • twórczo 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści • wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu • wyjaśnia funkcję nadawcy i odbiorcy w odniesieniu do różnego typu wypowiedzi • określa funkcje tekstu informacyjnego, literackiego i reklamowego • wykorzystuje wiedzę na temat niewerbalnych środków komunikowania się w opisie postaci ukazanych w różnych tekstach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój i emocje bohaterów • nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy • funkcjonalnie wykorzystuje informacje zawarte w tekście • określa relacje autor –narrator – czytelnik (słuchacz) oraz nadawca – odbiorca • porównuje wybrane elementy tekstów informacyjnych, literackich i reklamowych • określa funkcję różnych informacji w tekście • funkcjonalnie wykorzystuje informacje wyrażone 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio • wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście • słucha uważnie wszystkich wypowiedzi nauczyciela i uczniów • samodzielnie wydobywa z tekstu wiele informacji • wyjaśnia na przykładach, co odróżnia autora od narratora oraz nadawcę od odbiorcy • objaśnia różnice między tekst informacyjnym, 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta sprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów • określa temat oraz główną myśl tekstu • używa ze zrozumieniem pojęć: autor, narrator, czytelnik, słuchacz do określenia nadawcy i odbiorcy • rozpoznaje tekst informacyjny, literacki i reklamowy • odczytuje informacje zawarte w tekście reklamowym • odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych 	<p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.</p>

	<p>wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinie na temat tekstów literackich, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym • interpretuje teksty ikoniczne na poziomie przenośnym • podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich, historycznych, kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury • obiektywnie komentuje sytuację bohatera • w ocenie postaci literackiej bierze pod • używa pojęć charakterystycznych dla wybranej dziedziny sztuki w opisie tekstu kultury • określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji artystycznej • wskazuje elementy fantastyczne jako jedną z cech gatunkowych ballady • objaśnia funkcję różnych językowych środków stylistycznych • używa funkcjonalnie pojęć wers, zwrotka, rym, rytm, refren • podczas analizy 	<p>pośrednio do opisu różnych elementów świata przedstawionego w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje postaci ukazanych w różnych tekstach kultury (m.in. obraz, rzeźba, fotografia), wyrażane za pomocą różnych form ekspresji • zestawia sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami • wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla różnych tekstów kultury • wyjaśnia, czym charakteryzuje się wiersz wolny • wyjaśnia, czym różni się kabaret od innych widowisk teatralnych • objaśnia cechy filmu kultowego • identyfikuje talk-show jako program 	<p>literackim i reklamowym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje opinie w tekście reklamowym • hierarchizuje informacje • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • odróżnia kłamstwo od fikcji literackiej • określa relacje między częściami składowymi wypowiedzi • nazywa emocje postaci literackich, komiksowych, filmowych • wyrażane mimiką, gestami i postawą • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich i filmowych • określa sytuację bohatera literackiego i filmowego • ocenia postać prezentowaną w tekście kultury • odróżnia tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego • wyraża swój stosunek do postaci ukazanych w różnych tekstach kultury • rozpoznaje różne teksty kultury (tekst literacki, film, przedstawienie teatralne, balet, dzieło muzyczne, obraz, rzeźbę, fotografię, przedmioty sztuki użytkowej) • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • wskazuje prawdopodobne (realistyczne) i nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego • rozpoznaje w tekście literackim porównanie, 	
--	--	---	---	--	---	--

		<p>wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia związki między budową i znaczeniami utworu poetyckiego • określa elementy charakterystyczne dla widowiska baletowego • określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego • wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o charakterze rozrywkowym • określa funkcję retrospekcji w utworze literackim • używa ze zrozumieniem pojęć usposobienie, charakter, temperament podczas charakterystyki bohatera • objaśnia cechy charakterystyczne wybranych konwencji literackich, np. 	<p>rozrywkowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fabułę od akcji • określa motywy działania bohatera • rozpoznaje różne odmiany powieści, np. przygodową, podróżniczą, obyczajową, psychologiczną, historyczną • charakteryzuje świat fikcji artystycznej • wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego • omawia mity, legendy, baśni, utworu fantasy i science fiction • odczytuje proste symbole i alegorie • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści • podejmuje próby definiowania wartości wpisanych w teksty kultury • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i 	<p>literacki od publicystycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości • wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantasy i science fiction • objaśnia funkcję porównania, przenośni, epitetu i wyrazu dźwiękonaśladowczego w tekście literackim • objaśnia czynniki wpływające na rytm utworu • rozpoznaje wiersz ciągły i stroficzny • posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką teatru • używa ze zrozumieniem pojęć kino familijne, serial telewizyjny • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) 	<p>przenośnię, epitet (w tym uosobienie i ożywienie) i wyraz dźwiękonaśladowczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wers, zwrotkę, rym, rytm, refren w utworze literackim • rozpoznaje wiersz rymowany i wiersz biały • wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty) • wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, scena, gra aktorska) • odróżnia telewizyjny program informacyjny od programu rozrywkowego 	
--	--	--	---	---	--	--

		<p>fantasy, science fiction</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty kultury na poziomie kontekstualnym • objaśnia uniwersalny charakter przesłania bajek, baśni, mitów, legend i przypowieści • interpretuje teksty kultury przez pryzmat wartości wpisanych w te dzieła • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<p>interpretuje wybrane wątki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wydarzenia zawiązujące akcję, punkt kulminacyjny oraz rozwiązanie akcji • charakteryzuje bohatera • wymienia najbardziej charakterystyczne cechy różnych gatunków literackich • odczytuje przenośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych • wskazuje różnice między bajką i baśnią • zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony • odbiera teksty kultury na poziomie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia wątki i wydarzenia w tekście oraz omawia akcję • przedstawia informacje i formułuje opinie na temat bohatera • identyfikuje opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks • odczytuje wartości oraz antywartości wpisane w teksty kultury, np. dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna, miłość – nienawiść, wierność – zdrada, zdrowie – choroba • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej w fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	
--	--	---	-----------------------------------	--	--	--

<p>Kształcenie językowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • celowo i funkcjonalnie używa różnych znaków interpunkcyjnych • używa zdrobnień, zgrubień oraz wyrazów nacechowanych emocjonalnie odpowiednio do przyjętego celu wypowiedzi • funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie i podrzędnie złożone różnego typu • poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • funkcjonalnie stosuje różne formy trybu czasownika w swoich wypowiedziach • poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy zawierające trudności w zakresie pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, – wielką i małą literą, – ą i ę, – połączeń literowych en, em, on, om – i po spółgłoskach, – 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście instrumentację głoskową, przerzutnię, neologizmy, archaizmy i określa ich funkcję • rozpoznaje rymy męskie i żeńskie oraz dokładne i niedokładne oraz określa ich funkcję w utworze • stosuje zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • stosuje zasady dotyczące użycia znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, wykrzyknika w zapisie zdań 	<p>dosłownym i przerośnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia morał bajki • objaśnia różnice między podstawowymi częściami mowy • rozpoznaje elementy manipulacji językowej • określa funkcje części składowych wypowiedzi • korzysta ze słowników frazeologicznego oraz poprawnej polszczyzny • korzysta z informacji zawartych na tematycznych portalach internetowych • objaśnia funkcję różnych części zdania • rozpoznaje różne typy zdań złożonych współrzędnie i określa ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki i spójniki • rozpoznaje podmiot orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu • rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdania pojedyncze i złożone oraz równoważniki zdań • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, rodzajów gramatycznych, czasów odmiennych części 	
------------------------------------	--	---	---	---	---	--

	<p>odmianie</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników 	<p>końcówek -i, -ii, -ji, – końcówek -em, -om, – przedrostków i przyrostków, – przyimków złożonych i wyrażń przyimkowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oznacza wszystkie spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne • prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników • wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach • stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne wyrazów odmiennych • funkcjonalnie używa różnych stopni przysłówka w swoich wypowiedziach 	<p>złożonych i pojedynczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych oraz synonimy od antonimów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu • używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi • odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego i zna ich funkcję • określa funkcję w tekście zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych, zdań pojedynczych i złożonych oraz równoważników zdań • określa funkcje form przypadków, liczb, osób, rodzajów gramatycznych, czasów w wypowiedzi przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie oraz 	<p>mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia i poprawnie zapisuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące 	
--	---	---	--	--	--	--

				<p>zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu</p> <ul style="list-style-type: none">• przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej• zna wybrane zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych i stara się je stosować• zna zasady użycia znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, wykrzyknika i stara się je stosować w zapisie zdań złożonych		
--	--	--	--	---	--	--

<p>Tworzenie wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treścią przewidziane programem nauczania • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • podejmuje działalność literacką 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie używa różnych środków językowych w swoich wypowiedziach • świadomie i celowo stosuje elementy stylizacji językowej w swoich wypowiedziach pisemnych • formułuje pytania o charakterze filozoficznym • stosuje świadomie w swoich wypowiedziach elementy perswazji językowej • celowo wykorzystuje różne typy wypowiedzeń dla osiągnięcia zamierzonych efektów • funkcjonalnie wykorzystuje różne typy podmiotów i orzeczeń oraz inne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • rozpoznaje różne środki językowe i pozajęzykowe użyte w tekście reklamowym • objaśnia funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi • dostrzega związki między dostosowaniem sposobu wyrażania się i skutecznością komunikacji • formułuje pytania związane z metaforycznymi znaczeniami utworu • podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> li pojedynczych • wypowiada się poprawnie i logicznie na podane tematy związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury • odróżnia formy gatunkowe wypowiedzi w tekście części składowe i dostrzega relacje między nimi • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, prezentuje własne zdanie • czytając głośno, przekazuje intencję utworu, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne w tekście • opowiada o wybranych wydarzeniach z fabuły utworu • wygłasza tekst z pamięci • stosuje formy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, gratulacje, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcję, przepis) • odczytuje informacje zawarte w tekście reklamowym • dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej i zamierzonego celu • formułuje poprawnie zbudowane i logiczne pytania do tekstu • tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, radę, podziękowanie, przeproszenie • redaguje według podanego wzoru użytkowe formy 	
------------------------------------	--	---	--	--	--	--

	<p>i kulturalną</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzi blog internetowy • redaguje twórcze, oryginalne teksty informacyjne o szkole przeznaczone do gazetki lub na stronę internetową • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach recytatorskich i krasomówczych • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach literackich, ortograficznych 	<p>w swoich wypowiedziach</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując funkcjonalnie i celowo różnorodne środki językowe • redaguje poprawne, charakteryzujące się bogactwem językowym opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie • używa różnych rozwiązań kompozycyjnych i graficznych eksponujących ważne treści w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • posługuje się odpowiednimi argumentami, wyrażając swoją ocenę postaci • redaguje rozwinięte, poprawne stylistycznie opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie • samodzielnie rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach wypowiedzi • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu 	<p>grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia, gratulacje)</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania o zróżnicowanej budowie • posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności • redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi 	<p>wypowiedzi: list oficjalny, list prywatny, kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zawiadomienie, zaproszenie, życzenia, gratulacje, instrukcję, proste notatki w różnych formach redaguje według podanego wzoru opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie</p>	
--	--	--	--	--	--	--

<p>Samokształcenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chętnie czyta i zna wiele tekstów literackich i kulturowych • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego • samodzielnie i twórczo korzysta z różnych źródeł informacji • dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega wszystkich zasad kultury dyskusji • czytając tekst, uwzględnia jego organizację rytmiczną • funkcjonalnie używa różnych środków językowych i pozajęzykowych w celu zainteresowania słuchaczy • głosowo interpretuje tekst 	<p>ramowego i szczegółowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje poprawnie zbudowane argumenty i kontrargumenty w dyskusji • świadomie wykorzystuje tempo mówienia i intonację podczas opowiadania • czytając głośno, stosuje odpowiednią intonację i właściwie akcentuje wyrazy • opowiada fabułę krótkiego utworu epickiego lub fragmentu powieści • recytuje tekst poetycki oraz fragmenty prozy • używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna budowę i funkcję słowników wyrazów obcych, frazeologicznego oraz poprawnej polszczyzny • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych • samodzielnie wyszukuje hasła w encyklopedii tradycyjnej oraz internetowej • rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) • nazywa reakcje czytelnicze • operuje 	
-------------------------------	---	--	---	--	--	--

					poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze, społeczne i kulturowe	
--	--	--	--	--	--	--